

Malaki

«*Malaki peyghember*»

¹ Perwerdigardin Malakigha yklen'gen wehiy, u arqiliq Israilgha kelgen: —□

Birinchi munazire — Xudaning Israilgha bolghan muhebbiti

² — Men silerni syp keldim — deydu Perwerdigar, — biraq siler: «Sen bizni qandaqmu syp kelding?» — deysiler.

Esaw Yaqupqa aka bolghan emesmu? — deydu Perwerdigar, — biraq Yaqupni sydm,

■ ³ Esawgha nepretlendim; uning taghlirini chl qildim, mirasini chl-bayawandiki chilbrilerge tapshurup berdim.□ ⁴ dom: «Biz weyran qilinduq, biraq biz xarabileshken jaylarni qaytidin qurup chiqimiz» — dse, samawi qoshunlarning Serdari bolghan Perwerdigar mundaq deydu: —

— Ular quridu, biraq Men rymen; xeqler ularni «Rezillikning zmini», «Perwerdigar menggge

□ **1:1** «**yklen'gen wehiy**» — ibraniiy tilida «massa» dgen bir sz bilenla ipadilinidu. U «ademni qorqunchqa salidighan wehiy» hem «peyghemberning zimmisige yklen'gen bir wezipe» dgen ikki menini z ichige alghan bolushi mumkin. ■ **1:2** Rim. 9:13 □ **1:3** «**Yaqupni sydum, Esawgha nepretlendim**» — «palanchini sydum, postanchigha nepretlendim» dgenlik ibraniiy tilida adette «palanchini talliwaldim, postanchini ret qildim» dgen menini birqeder tekitleydighan ibare idi.

ghezeplinidighan el» dep ataydu. □ ⁵ Silerning közliringlar buni körüp: «Perwerdigar Israil chégrasining sirtida ulughlandi!» — deysiler.□

Ikkinchi munazire — kahinlarning wapasizliqi

⁶ — Oghul atisini, qul igisini hörmetleydu; emdi Men ata bolsam, hörmitim qéni? Ige bolsam, Mendin bolghan eyminish qéni? — samawi qoshunlarning Serdari bolghan Perwerdigar silerge shundaq deydu, i Méning namimni kemsitken kahinlar!

Biraq siler: «Biz néme qilip namingni kemsitip-tuq?» — deysiler.□

⁷ Siler qurban'gahim üstige bulghan'ghan ozuqni sunisiler; andin siler: «Biz néme qilip séni bulghap

□ **1:4** «Ular , *yeni Édomlar* quridu, biraq Men örüymen; xeqler ularni «Rezillikning zémini», «Perwerdigar menggüge ghezeplinidighan el» dep ataydu» — Édom xelqi Israilgha herdaim öchmenlik-adawet saqlap kelgenidi. Axirqi zamanda ularning zémini pütünley ademzatsiz bolup, «ot-gün'gürt köydüridighan», jinlarning makani holidu (mesilen, «Obadiya»ni, «Yesh.» 34-babni körüng). Xuda Israilgha: «Mana Édom zémini herdaim tajawuz qilinip, sheherliri bügün'ge qeder xarabilikte turuwatidu, silerning ehwalinglar ulardin köp ewzel, silerde ibadetxana, sheherler we aram-tinchliq bar, ulardin obdan sawaq élinglar!» dégendek bolsa kérek. Édomgha tajawuz qilghanlar Babilliqlar (miladiyedini ilgiriki 587-586-yili) we Ereblerni (550-460-yili) öz ichige alghan.

□ **1:5** «Silerning közliringlar **buni körüp:** «Perwerdigar **Israil chégrasining sirtida ulughlandi!**» — **deysiler**» — démek, yat eller (eyni chaghdiki butperes xelqler) Xudaning kelgüside Édomning üstidin höküm chiqarghanliqini körüp, derweqe Uning tirik Xuda ikenlikini étirap qilidu. □ **1:6** «**kahin**» — muqeddes ibadetxanida puqralar üçün mexsus qurbanliqni köydürgüchi xadim.

qoyduq?» — deysiler; emeliyette siler: «Perwerdigarning dastixinining tayini yoqtur» — deysiler.□

⁸ Kor malni qurbanliqqa sunsanglar, bu qebihlik emesmu? Tokur yaki késel malni qurbanliqqa sunsanglar, bu qebihlik emesmu? Hazir buni séning waliyingga sunup baq; u sendin xursen bolamdu? Sanga yüz-xatire qilamdu? — deydu samawi qoshunlarning Serdari bolghan Perwerdigar.□

⁹ — Emdi, qéni, siler Tengridin bizge shepqet körsetkeysen dep ötünüp béqinglar; qolunglardin mushular kelgandin kéyin, U silerdin herqandiqinglarni qobul qilamdu? — deydu samawi qoshunlarning Serdari bolghan Perwerdigar.

¹⁰ — Aranglardin derwazilarni étip qoyghudek birsi chiqmamdu? Shundaq bolghanda siler qurban'gahimda bikardin-bikar ot qalap yürmeyttinglar. Méning silerdin héch xursenlikim yoq, — deydu samawi qoshunlarning Serdari bolghan Perwerdigar,

□ **1:7** «Perwerdigarning dastixinining tayini yoqtur» — «Perwerdigarning dastixini»ni qandaq chüshinimiz? Muqeddes ibadetxanida Xudagha atap béghishlan'ghan hemme qurbanliq we ulargha qoshulghan «ashliq hediye» we «sharab hediye» qatarliqlarning hemmisi «Perwerdigarning dastixini» dep atalghan. Kahinlarning bu dastixandiki bezi qurbanliqlardin bir qismini yéyish hoquq-imtiyazi bar idi. □ **1:8** «Kor malni qurbanliqqa sunsanglar, bu qebihlik emesmu? Tokur yaki késel malni qurbanliqqa sunsanglar, bu qebihlik emesmu?» — Musa peyghemberge chüshürülgen qanun boyiche, herbir qurbanliq nuqsansiz bolushi kérek idi. Kor, tokur, késel mal buyaqta tursun,

hetta kichikkine dagh bolsimu bolmaytti («Law.» 22-babni, «Qan.», 15:19-21ni körüng).

— we qolunglardin héchqandaq «ashliq hediye»ni qobul qilmaymen. □ ■

Xudaning namini bulghash

¹¹ Kün chiqardin kün patargha Méning namim eller arisida ulugh dep qarilidu; herbir jayda namingha xushbuy sélinidighan bolidu, pak bir «ashliq hediye» sunulidu; chünki namim eller arisida ulugh dep qarilidu, — deydu samawi qoshunlarning Serdari bolghan Perwerdigar. □

¹² Biraq siler bolsanglar: «Perwerdigarning dastixini bulghan'ghan, uning méwisi, yeni ash-ozuqi nepretliktur» — déginginglarda, siler uni haram qil-isiler; ¹³ we siler: «Mana, némidégen awarichilik!» deysiler we Manga qarap dimighinglarni

□ **1:10** «Aranglardin **derwazilarni étip qoyghudek birsi chiqmamdu?**» — birsi ibadetxanining derwazilirini étiwetse, kahinlar yaki bashqilar Xuda aldigha mushundaq «napak qurbanliqlar»ni héch élip kirelmeytti. ■ **1:10** Yesh. 1:11; Yer. 6:20; Am. 5:21, 22. □ **1:11** «**Kün chiqardin kün patargha Méning namim eller arisida ulugh dep qarilidu; herbir jayda namingha xushbuy sélinidighan bolidu, pak bir «ashliq hediye» sunulidu**»

— «xushbuy sélinidighan bolidu» dégen péilning shekli bek alahide, yat eller arisidiki beziler Xudagha ibadet qilghanda hetta «bash kahin»gha oxshash «xushbuy yandurush» imtiyazigha érishidu, dep puritidu. «**pak bir «ashliq hediye» sunulidu**» — ibraniy tilida «pak» dégen bu söz intayin alahide bolup, qurbanliq-hediyilerning «pak» (yaki bezide «nuqsansiz»)liqini teswirleydighan adettiki sözlerge qarighanda, «téximu pak»liqini bildüridu. Démek, eller (Yehudiy emesler) arisidiki beziler Xudagha ibadet qilghanda «Tewrat dewrdikiler»din téximu yaxshi, téximu pak birxil hediye Xudagha sunalaydu... Bu ishlar Injilda sherhlinidu (mesilen, «Rim.» 12:1-2).

qaqisiler, — deydu samawi qoshunlarning Serdari bolghan Perwerdigar, — siler yarilan'ghan, tokur hem késel mallarni élip kélisiler. Qurbanliq-hediyilerni shu péti élip kélisiler; Men buni qolunglardin qobul qilamdimen? — deydu Perwerdigar.□

¹⁴ Berheq, padisida qochqar turup, Rebke qilghan qesimini ada qilish üçün bulghan'ghan nersini qurbanliq qilidighan aldamchi lenetke qalidu; chünki Men ulugh Padishahdurmen, namim eller arisida hörmetlinidighan bolidu, — deydu samawi qoshunlarning Serdari bolghan Perwerdigar.□

2

¹ — Emdi, hey kahinlar, bu emr-perman silerge chüshti: —

² Siler anglimisanglar, namingha shan-sherep keltürüşke köngül qoymisanglar, — deydu samawi qoshunlarning Serdari

□ **1:13** «...Manga **qarap dimighinglarni qaqisiler**» — yaki «...uningha qarap dimighinglarni qaqisiler» — démek, Xudaning dastixinigha. «siler **yarilan'ghan... mallarni élip kélisiler...**» — «yarilan'ghan ... mallar» belkim yirtquch haywan teripidin yarilan'ghan. Bundaq göshni hetta adem yésimu bolmaytti (Tewrat, «Mis.» 22:31). Bezi alimlar bu söz kala-qoylar «kishiler teripidin bulang-talangda tutuwélin'ghan» dégen menide dep qaraydu.

□ **1:14** «...Rebke **qilghan qesimini ada qilish üçün bulghan'ghan nersini qurbanliq qilidighan aldamchi lenetke qalidu**» — Xudadin bir ishni tileydighan yaki Xudagha teshekkür éytmaqchi bolghan Israillar bezide alahide bir qurbanliq qilishqa qesem ichidu, biraq «Xudagha ésil malni sunimen» dep qesem ichken bu «aldamchi» uning ornigha «napak» (qotur, déghi bar) bir malni almashturuwétidu.

bolghan Perwerdigar, — Men aranglarga lenetni chüshürüp ewetimen; silerning beriketliringlarchimu lenet qilimen. Berheq, Men alliqachan ulargha lenet oqudum, chünki siler *sheripimge* köngül qoymidinglar. ■ ³ Mana, Men uruqliringlarga tenbih bérimen, silerning yüzüngerde poq, héytinglardiki poqni sürimen; birsi silerni shu poq bilen bille apirip tashlaydu. □

⁴ Shuning bilen siler Méning silerge bu emrni ewetkenlikimni bilisiler, meqset, Méning Lawiy bilen tüzgen ehdemning saqliniwérishi üçündür, — deydu samawi qoshunlarning Serdari bolghan Perwerdigar. □

⁵ — Méning uning bilen tüzgen ehdem hayatliq hem aram-xatirjemlik élip kélidu; uni Mendin qorqsun dep bularni uninggha berdim; u Mendin qorqup namim aldida titrigenidi. ⁶ Aghzidin heqiqetning telim-terbiyisi chüshmigen, lewliridin naheqliq tépilmighan; u aramliq-xatirjemlik hem durusluqta Men bilen bille mangghan, nurghun kishilerni qebihliktin yandurghan. ⁷ Chünki

■ **2:2** Law. 26:14; Qan. 28:15 □ **2:3** «**Mana, Men uruqliringlarga tenbih bérimen**» — ibraniy tilidimu uyghur tiligha oxshash, «uruq» dégen söz hem ziraetlerning danliri hem adem perzentlirini körsitidu. Belkim bu yerde qesten ikki bisliq menide ishli tilgen. «**héytinglardiki poq**» — héyttiki nurghun qurbanliq qilin'ghan mallarning poqlirini körsitidu. Qurbanliq qilin'ghan mallarning poqlirini ibadetxanidin élip chiqip sirtta köydürüwétish kahinlarning mes'uliyiti idi (mesilen, «Mis.» 29:14, «Law.» 4:11). □ **2:4** «**Méning Lawiy bilen tüzgen ehdem**» — «Lawiy» hezriti Yaqupning 12 oghlidin biri idi, shunga Israilning 12 qebilisidin biri bolghan. Musa peyghemberning dewride Xuda kahinliq xizmitini Lawiy qebilisige tapshurghan («Mis.» 32-bab, «Chöl.» 25-bab, «Qan.» 11:8-33-ayetlerni körüng).

kahinning lewliri ilim-bilimni saqlishi kérek, xeqler uning aghzidin Tewrat-qanunini izdishi lazim; chünki u samawi qoshunlarning Serdari bolghan Perwerdigarning elchisidir.

⁸ — Biraq siler yoldin chetnep kettinglar; siler nurghun kishiler üçün Tewrat-qanunini putlikashanggha aylanduruwettinglar; siler Lawiy bilen tüzülgen ehdini buzghansiler — deydu samawi qoshunlarning Serdari bolghan Perwerdigar, ⁹ — shunga Men silernimu pütün xelq aldida nepretlik we peskesh qildim, chünki siler yollirimni tutmighan, shundaqla Tewrat-qanunini ijra qilghanda bir terepke yan basqan.

Xelqning wapasizliqi

¹⁰ — Bizde bir ata bar emesmu? Bizni Yaratquchi peqet birla Tengri emesmu? Emdi némishqa her-birimiz öz qérindishimizgha wapasizliq qilip, atabowilirimiz bilen tüzgen ehdisini bulghaymiz? □

¹¹ Yehuda wapasizliq qildi, Israilda hem Yérusalémda yirginchlik bir ish sadir qilindi; chünki Yehuda Perwerdigar söygen muqeddes jayini bulghap, yat bir ilahning qizini emrige aldi.

□ ¹² Undaq qilghuchi, yeni azdurghuchi bolsun, azdurulghuchi bolsun, samawi qoshunlarning Serdari bolghan Perwerdigargha «ashliq hediye»ni

□ **2:10** «Bizde **bir ata bar emesmu?**» — 10-17-ayetlerge qarighanda, «ata» dégen Xudani körsitidu. Biraq bezi alimlar u «hezriti Ibrahim»ni körsitidu, dep qaraydu. □ **2:11** «yat **bir ilahning qizini emrige aldi**» — «yat (ejnebiy) bir ilahning qizi» bu yerde éytilghini, chetellik bir qiz bilen toy qilish emes, belki butqa choqunidighan bir qiz bilen toy qilish.

élip kelgüchi bolsun, Perwerdigar ularni Yaqupning chédirliridin üzüp tashlaydu.

¹³ Siler shuningdek shundaq qilisilerki, qurban'gahni köz yashliri, yigha, ah-zarlar bilen qaplaysiler — chünki U qurbanliq-hediyilerge héch qarimaydighan boldi, uningdin héch razi bolmay qolunglardin qobul qilmaydighan boldi. □

¹⁴ Biraq siler: «némishqa?» dep soraysiler.

— Chünki Perwerdigar sen we yashliqingda alghan ayaling otturisida guwahchi bolghanidi; sen uninggha wapasizliq qilding, gerche u séning hemrahing we sen ehde tüzgen ayaling bolsimu.

¹⁵ Xuda *er-ayalni* bir qilghan emesmu? Shundaqla, buninggha Rohini qaldurghan emesmu? Xuda némishqa ularni bir qildi? Chünki U ulardin ixlasmen perzent kütkenidi. Emdi herbiringlar öz qelb-rohinglarga diqqet qilinglar, héchqaysisi yashliqta alghan ayaligha wapasizliq qilmisun!

□ **2:13** «qurban'gahni köz yashliri, yigha, ah-zarlar bilen qaplaysiler» — mushu «köz yashliri» Xuda xelqning dua-tilawetlirini (qurbanliqlar bulargha qoshulghan bolsimu) anglimighandin kéyin, ularning közidin chiqqan yash bolsa kérek. Bezi alimlar 14-ayetke qarighanda köz yashlirini wapasizliqqa uchrighan ayallarningki, dep qaraydu (ayallar adette qurban'gah aldida körünse bolmaytti, biraq ularning azabliq yashliri Xuda aldida «qurban'gahimni qaplighan» dep hésablighan). Bu közqarash orunluqtek bolghini bilen biz birinchi qarash bolimiz.

□ 16 Chünki Men talaq qilishqa öchturmen, deydu Israilning Xudasi Perwerdigar, — shuningdek öz tonigha zomburluq chaplashturuwalghuchigha öchmen, — deydu samawî qoshunlarning Serdari bolghan Perwerdigar.
— shunga qelb-rohinglarga diqqet qilinglar, héchqaysinglar wapasizliq qilmanglar!□

Ehde elchisi kélidu - teyyar bolunglar!

□ 2:15 «Xuda er-ayalni bir qilghan emesmu? Shundaqla, buninggha Rohini qaldurghan emesmu? Xuda némishqa ularni bir qildi?» — ayetning birinchi qismining terjimiliri herxil. Ulardin biri: «Kimde Rohtin (yeni, Xudaning Rohidin) azraq bar bolsila, hergiz undaq qilmaydu». Ibraniy tilida bu yerni chüshinish tes. Bezi alimlarmu bu ayetni Ibrahimning perzent körey dep, Hejerni élishi Sarahqa bir xil wapasizliq bolghanliqini bildüridu, dep chüshinidu. Biraq umumiy menisi hemmige ayanki, Xuda wapasizliqqa we (gerche Tewrat dewride Xuda Musa peyghember arqiliq talaq bérishke ruxset bergen bolsimu) talaq bérishke öch (16-ayetnimu körüng). □ 2:16 «men talaq qilishqa öchturmen, deydu Israilning Xudasi Perwerdigar, — Shuningdek öz tonigha zomburluq chaplashturuwalghuchigha öchmen» — kona zamanlarda birsi öz chapinini yaki tonini melum bir qizning üstige yapqan bolsa, bu heriket bu qizgha qoghdighuchi bolimen, uni emrimge alimen, dégenni bildüretti («Rut» 3-bab, «Ez.» 16-babni körüng). Biraq mushundaq erler ayallirigha qoghdighuchi bolmayla qalmastin, ulargha herxil zulum-zorluqlarni qilatti yaki axirida ularni talaq qilatti; andin kéyin (11-ayet) butperes qiz bilen toy qilatti. Bashqa birxil terjimisi: ««Chünki u öz jorisigha öq bolup, uni talaq qilghan wə ahundaqla zorawanliq bilen tonini yapqan» deydu Israilning Xudasi Perwerdigar». By tərjime toghra bolsa, Tewrat dewride Perwerdigarning: «öqmənlik talaq berixkə səwəb bolmaydu» degən hökümünü bildüridu.

17 — Siler sözliringlar bilan Perwerdigarning sewr-taqitini qoymidinglar, andin siler: «Biz néme qilip Uning sewr-taqitini qoymaptuq?» — deysiler.

Sewr-taqitini qoymighanliqinglar bolsa del: «Rezillik qilghuchi Perwerdigarning neziride yaxshidur, U ulardin xursen bolidu»; yaki «Adaletni yürgüzgüchi Xuda zadi nedidur?» — déginginglerde bolmamdu!

3

1 — Mana emdi Men Öz elchimni ewetimen, u Méning aldimda yol teyyarlaydu; siler izdigen Reb, yeni siler xursenlik dep bilgen ehde Elchisi Öz ibadetxanisigha tuyuqsiz kiridu; mana, U kéliwatidu, — deydu samawi qoshunlarning Ser-

dari bolghan Perwerdigar. □ ■

² — Biraq Uning kelgen künide kim chidiyalisun? U körün'gende kim turalisun? Chünki U tawlighuchining oti, kirchining aqartquch sholtisidek bolidu; ³ U kümüşhni tawlighuchi hem érihdighuchidek tawlap olturidu; Lawiyning balilirini saplashturidu, ularni altun-kümüşhni tawlighandek tawlaydu; shuning bilen ular Perwerdigargha heqqaniyliqta qilin'ghan qurbanliq-hediyeni sunidu. ■

⁴ Andin Yehuda hem Yérusalémning qurbanliq-hediyiliri Perwerdigargha kona zamanlardikidek, ilgiriki waqitlardikidek shérin bolidu. ⁵ Men hésab élishqa silerge yéqin kélimen; Men séhirgerlerge, zinaxorlarga,

□ **3:1** «Mana **emdi Men Öz elchimni ewetimen**» — ibraniy tilida «Mana, Men! Men Öz elchimni ewetimen,...». «siler **izdigen Reb, yeni siler xursenlik dep bilgen ehde Elchisi Öz ibadetxanisigha tuyuqsiz kiridu**» — beziler «yeni»ni «we» dep terjime qilip «siler izdigen Reb we siler xursenlik dep bilgen ehde elchisi öz ibadetxanisigha tuyuqsiz kiridu» dep terjime qilidu. Lékin undaq terjime toghra bolsa, démek ikkinchi elchi Reb Özi bolmisa, ibadetxanani qandaqmu uning «Öz ibadetxanisi» dégili bolsun? Alimlarning köpinchisining pikriche, shundaqla bizningche, bu ayet boyiche ikki elchi kélidu; (1) Rebning yolini teyyar qilidighan elchi («Méning elchim») we (2) uningdin kéyinki Reb Özi; Reb yene «Ehde Elchisi» depmu atilidu. Bu ikki elchi, shundaqla «Ehde Elchisi»ning menisi toghruluq «qoshumche söz»imizde toxtilimiz. Bu elchining ewetilishi Xudaning xelqlerning étiqadisiz erz-dadlirigha bolghan jawabidur. Shunga «siler izdigen» we «siler xursenlik dep bilgen» dégenlerni kinayilik gep dep chüshinishimiz kérek. ■ **3:1** Mis. 23:20-22; Yer. 31:31-34; Ez. 36:26-28; Mat. 3: 11-12; 11:10; 24:12-16; Mar. 1:2; Luqa 1:76; 7:27; Yuh. 2:13-17; Yesh. 40:3; Ibr. 8:6; 12:24

■ **3:3** Ros. 6:7

yalghan qesem ichkühilerghe, medikarlarning heqqini tutuwélip bozek qilghuchilargha, tul xotunlar hem yétim-yésirlarni xarlighuchilargha, yat ademlerni öz heqqidin ayriwetkühilerghe, shuningdek Mendin héch qorqmighanlarga tézdin eyibligüchi guwahchi bolimen, — deydu samawi qoshunlarning Serdari bolghan Perwerdigar. □ ■ 6 Chünki Menki Perwerdigar özgermesturmen; shunga siler, i Yaqupning oghulliri, tügeshmigansiler. □ ■

7 — Ata-bowiliringlarning künliridin tartip siler belgilimilirimdin chetnep, ularni héch tutmighansiler. Méning yénimgha qaytip kélinglar, Men yéninglarga qaytimen, — deydu samawi qoshunlarning Serdari bolghan Perwerdigar, — biraq siler: «Biz qandaqmu qaytip kélimiz?» — deysiler. ■ 8 Adem Xudaningkini bulisa bolamdu? — Biraq Manga Méningkini bulap keldinglar. Siler yene: «Biz qandaqsige Sanga bulangchiliq qiliwatimiz» — deysiler. Siler «ondin bir» ülüş öshrilinglarni hem «kötürme hediyeler»ni

□ 3:5 «tézdin eyibligüchi guwahchi bolimen» — bashqa birxil terjimisi «mahir eyibligüchi guwahchi bolimen». ■ 3:5 Mis. 20:7; 22:22; Qan. 24:17; Am. 2:7 □ 3:6 «Menki Perwerdigar özgermesturmen» — Xuda özgermes bolsa, Uning Ibrahim peyghemberge ewladliri Israil toghruluq bolghan wedilirimu özgermestur. «shunga siler, i Yaqupning oghulliri, tügeshmigansiler» — bashqa birxil terjimisi: «shunga siler, i Yaqup oghullirimu héch özgermigen». ■ 3:6 Zeb. 33:11-12; Pend. 19:21; Yesh. 14:26, 27; 25:9; 46:10. ■ 3:7 Zek. 1:3

sun'ghininglarda shundaq qilisiler! □ ⁹ Siler éghir bir lenetke qaldinglar, chünki Manga bulangchiliq qiliwatisiler — siler bu pütkül «yat el» shundaq qiliwatisiler! □ ¹⁰ Emdi öyümde ashliq bolush üçhün pütkül «ondin bir» ülüş öshrini ambargha élip kélinglar we shundaqla Méni sinap béqinglar, — deydu samawi qoshunlarning Serdari bolghan Perwerdigar — Men asmanning dérizilirini chong échip silerge patquzalmighudek bir beriketni töküp béridighanliqimni körüp baqmamsiler? ¹¹ Shundaq bolghandila Men silerni dep yene yalmighuchini eyibleymen, u topriqinglardiki méwilerni weyran qilmaymen; silerning bagh-étizliringlardiki tal üzümler waqitsiz tökülüp ketmeydu, — deydu samawi qoshunlarning Serdari bolghan Perwerdigar. □ ¹² — Shuning bilen barliq eller silerni bextlik dep ataydu, chünki yéringlar ademni huzurlanduridighan bir zémin bolidu, — deydu samawi qoshunlarning Serdari bolghan Perwerdigar.

Xalayıq yene qarshiliq körsitidu

- **3:8** «**kötürme hediye**» — mushu xil qurbanliq bir tereptin bezi qurbanliqlardin kahinlar üçhün ayriwétilgen bir qismini, yene bir tereptin Xudagha atap béghishlighan herxil (meyli muqeddes qanun békitken yaki ixtiyari bilen bolghan) nersilerni teswirleydu.
- **3:9** «**Siler bu pütkül «yat el» shundaq qiliwatisiler**» — «yat el» mushu yerde Xudaning intayin kinayilik gépi. Xelq Uninggha yat bolup, butperes bir elge oxshaydu. □ **3:11** «**men silerni dep yene yalmighuchini eyibleymen**» — «yalmighuchi» bolsa herxil ziyanlıq hasharet-haywanlarni (mesilen, chéketkini) körsitishi mumkin.

13 — Silerning sözliringlar Manga qattiq tegdi, deydu Perwerdigar, — biraq siler yene: «Biz sen bilan qarshilishidighan néme söz qilduq?» — deysiler. ■

14 — Siler: «Xudaning xizmitide bolush bihudiliktur» hem: «Uning tapshuruqini ching tutushimiz we samawi qoshunlarning Serdari bolghan Perwerdigar aldida matem tutqan kishilerdek yürüshimizning néme paydisi?» — deysiler, ¹⁵ hem shuningdek: «Tekebburlarni bextlik dep ataymiz; rezillik qilghuchilar ronaq tapidu; ular berheq Xudani sinaydu, biraq qutulup kétidu» — deysiler.

16 Perwerdigardin eyminidighanlar *buni anglap* pat-pat bir-biri bilan mungdashti; Perwerdigar uni nezirige aldi, sözlirini anglidi. Shuning bilan Perwerdigarning aldida Uningdin qorqup, Uning namini séghin'ghanlar üçün esletme bolghan bir xatire kitab yézildi.□

17 — Bu kishiler bolsa Özümning alahide göherimni yighqan künide Méningki bolidu — deydu samawi qoshunlarning Serdari bolghan Perwerdigar — we Men xuddi adem öz xizmitide bolghan oghligha ichini aghritqandek ulargha ichimni aghritimen. ■ ¹⁸ Siler qaytip kélisiler we heqqaniylar bilan rezillerni, Xudaning xizmitide bolghanlar

■ 3:13 Ayup 21:14, 15. □ 3:16 «Shuning **bilan Perwerdigarning aldida Uningdin qorqup, Uning namini séghin'ghanlar üçün esletme bolghan bir xatire kitab yézildi**» — bu kitabni qeyerde, asmanda yaki zéminda, yaki kim yazghanliqi déyilmigen.

■ 3:17 Mis. 19:5; Yuh. 10:29; Yesh. 62:3; Fil. 4:1; 1Tés. 2:19

bilen bolmighanlarni perq ételeysiler.□

4

Axirqi zaman — Perwerdigarning küni

¹ — Chünki mana shu kün, xumdandek köydürgüchi kün kélidu; herbir tekebburluq qilghuchi hem herbir rezillik qilghuchi paxaldek bolidu; shu kélidighan kün ularni köydüriwétidu, — deydu samawi qoshunlarning Serdari bolghan Perwerdigar, — ulargha ne yiltiz ne shax qaldurulmaydu. ■ ² Lékin namimdin eyminidighan siler üçün, qanatlrída shípa-derman élip kélidighan, heqqaniyliqni parlitidighan Quyash ornidin turidu; siler talagha chiqip bordaq mozaylardek qiyghitip oynaysiler; □ ³ siler rezillerni cheylep dessiwétisiler; ular Men teyyarlighan künide tapinglar astida kül bolidu, — deydu samawi qoshunlarning Serdari bolghan Perwerdigar.

Axirqi dewet we bésharet

□ **3:18** «Siler **qaytip kélisiler**» — axirqi zamanda, Israillarning qaldisinining öz zéminige qaytip kélishi yaki ölümدين tirilishini körsitidu. ■ **4:1** Yo. 2:10, 31; 3:15; Yesh. 2:12-22; 13:6-13; 24:23; Am. 8:9; Mat. 24:29; Ros. 2:20; Weh. 6:12-13. □ **4:2** «Namimdin **eyminidighan siler üçün, qanatlrída shípa-derman élip kélidighan, heqqaniyliqni parlitidighan Quyash ornidin turidu**» — «qanatlrí» belkim «heqqaniyliqni parlitidighan quyash»ning nurlirini körsitidu. «**heqqaniyliqni parlitidighan Quyash**» — ibraníy tilida «heqqaniyliq quyashi» déyilidu. Mesihni körsitidu, elwette.

⁴ — Men Horeb téghida pütkül Israil üçhün qulum Musagha buyrughan qanunni, yeni belgilimiler hem hökümlerni yadinglarda tutunglar. ■

⁵ — Mana, Perwerdigarning ulugh hem dehshetlik küni kélishtin awwal Men silerge Ilyas peyghembarni ewetimen. ■ ⁶ U atilarning könglini balilargha mayil, balilarning könglini atilargha mayil qilidu; undaq bolmighanda Men kélip yer yüzini qarghash bilen uruwétimen.

■ **4:4** Qan. 6:3 ■ **4:5** Mat. 11:14; 17:11, 12, 13; Mar. 9:11, 12, 13; Luqa 1:17; 9:30; Weh. 11:3-12.

Muqeddes Kalam (latin yéziq)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in
Latin script

Copyright © 2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 12 Sep 2021

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5